2.–3. října 2025

Odpovědnost za vedení organizace a jak jí předcházet

JUDr. Libor Vašíček, MBA

LIBOR.VASICEK@LEGALPARTNERS.CZ

LegalPartners

ASOCIACE POSKYTOVATELŮ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB ČR

Osnova

- Kdo, jak a komu odpovídá? (FO, PO)
- Trestněprávní odpovědnost
  - Vymezení, příklady.
- Civilněprávní odpovědnost
  - Vymezení, příklady.
- Prevence? ► Systém řízení právních a organizačních rizik
  - Typické přístupy organizací k prevenci odpovědnosti, negativní dopady
  - Pilíře systému prevence
  - Životní cyklus systému prevence a závěrečné doporučení

Kdo, jak a komu odpovídá?

Fyzické osoby

- Statutár (ředitel) a vedoucí zaměstnanci za rozhodnutí, která učiní jménem instituce - péče řádného hospodáře
- Zaměstanec za porušení pracovněprávních povinností
- Odpovídají civilněprávně třetím osobám (poškozeným) za způsobenou škodu (újmu)
- Odpovídají trestněprávně a přestupkově státu za protiprávní jednání

Právnické osoby

- Odpovídají civilněprávně třetím osobám (poškozeným) za způsobenou škodu (újmu)
- Odpovídají trestněprávně a přestupkově státu za protiprávní jednání

#nejvíc_bolí

Trestněprávní odpovědnost

Trestněprávní odpovědnost

- Odpovědnost za spáchání trestného činu
  - zejména v souvislosti s majetkem, veřejnými prostředky nebo správou instituce
- TČ např.: porušení povinnosti při správě cizího majetku § 220 TZ, zpronevěra § 206 TZ
- Konkrétní jednání například:
  - Úmyslné nebo hrubě nedbalé nakládání s rozpočtem
  - Zatajování informací před zřizovatelem
  - Nezajištění náležité ochrany před krádeží

Příklad z praxe: hrubá nedbalost při správě majetku organizace

- **TČ: Porušení povinnosti při správě cizího majetku z nedbalosti** *(tedy nikoliv úmyslně!)*
- Jednání vedoucího zaměstnance: opakované stvrzování oprávněnosti nákupů v hotovosti, které prováděli jeho podřízení, bez řádné kontroly
- Soud: Hrubá nedbalost může být dána i nekritickou důvěrou v podřízené zaměstnance a rezignací na dohled, pokud má pachatel povinnost spravovat majetek zaměstnavatele
  - I namátková kontrola by stačila

#stojí_nejvíc_peněz

Civilněprávní odpovědnost

Civilněprávní odpovědnost

- Podmínky: 1) protiprávní jednání, 2) újma, 3) příčinná souvislost, 4) zavinění
- Další možnosti
  - Porušení smluvní povinnosti
  - Člen statutárního orgánu (ředitel) - péče řádného hospodáře

Civilněprávní odpovědnost

- Příklady
  - Pád klienta kvůli nezajištěnému dohledu
  - Nevedení / vadná dokumentace
  - Špatně uzavřená smlouva → finanční ztráta pro instituci
- Dopady
  - Vymáhání náhrady škody – po právnické osobě, členu statutárního orgánu nebo zaměstnanci

Praxe: pacient bez dozoru – pád z okna

- Situace:
  - Domov se zvláštním režimem podle zákona o sociálních službách
  - Pacientka s Alzheimerovou chorobou III. Stupně
  - Ponechána bez dozoru v místnosti ve 2. patře s okny nezajištěnými proti plnému otevření
  - Pád z okna a následná smrt
- Porušení **prevenční povinnosti** provozovatele domova → náhrada škody za usmrcení
- Relevantní: zásada zohledňování individuálních potřeb osob (§ 2 odst. 2 zákona o sociálních službách)

#prevence_odpovědnosti

#vyplatí_se

Systém prevence (řízení) právních a organizačních rizik

PREVENCE ODPOVĚDNOSTI

- **Systém řízení právních a organizačních rizik v souladu s ISO 31022** (Řízení právních rizik) a **ISO 37301** (Compliance Management Systems, systémy řízení souladu) – produkt AK Legal Partners, otestovaný na desítkách organizací, firem a holdingů…a přizpůsobený potřebám a možnostem nezisku..
- Funkční systém založený na řádném vyškolení zaměstnanců externími specialisty (advokáty), následném monitoringu rizikových situací a supervizi ze strany zkušených advokátů (který přebírají na sebe odpovědnost za doporučené řešení).

Jak se v praxi řídí rizika odpovědnosti?

EXISTUJÍ V ZÁSADĚ JEN
2 PŘÍSTUPY K ŘÍZENÍ RIZIK

NAHODILÉ ŘÍZENÍ

versus

SYSTEMATICKÉ ŘÍZENÍ

Nesystematický (nahodilý) přístup k řízení provozních a právních rizik vede k tomu, že se dříve či později v organizaci projeví některý z následujících negativních dopadů

▼

Systematické řízení právních rizik vede ke *compliance*, úspoře výdajů v organizaci a k tomu, že osoby ve vedení organizace se buď zcela (nebo do významné míry) své odpovědnosti zprostí nebo ji přenesou na externí profesionální poradce - supervizory (např. supervizující advokátní kancelář)

Negativní dopady nahodilého řízení rizika

trestněprávní odpovědnost

► Trestné činy porušení povinností při správě cizího majetku, trestné činy právnických osob atd.

► Orgány činné v trestním řízení (OČTŘ) se tyto trestné činy už naučily prošetřovat a stíhat.

► Navíc, je velmi jednoduché a levné iniciovat trestní řízení. Často je to nástroj pomsty doprovázející soukromoprávní spory.

negativní dopad do ekonomiky organizace

► Chyby, kterých se organizace ve vztazích s odběrateli a dodavateli, dopustí v transakčním procesu a transakční etiketě, vedou k nejasně formulovaným smlouvám, zbytečným obchodním rizikům, soudním sporům a zbytečným nákladům na jejich vedení.

► Chyby, kterých se organizace dopustí v regulované oblasti (GDPR, NIS2, whistleblowing atd) zbytečně způsobují vydíratelnost a riziko sankcí za správní delikty.

negativní dopad do osobní sféry a kariéry

► Chyby v řízení právních rizik bývají často důvodem pro odvolání z funkce nebo přinejmenším ke ztrátě na mzdovém či platovém ohodnocení.

► Nesystematické řízení právních rizik může vést k porušení *povinností jednat s péčí řádného hospodáře.*

To vede k odpovědnosti za újmu (škodu) způsobenou dané organizaci.

Pilíře našeho systému řízení rizik odpovědnosti

Statusové telefonáty [status call]

Pravidelné krátké statusové telefonáty (status-call) přes MS Teams se nám osvědčily jako nejefektivnější, **stručná a věcná forma**, jak se vzájemně průběžně infomovat. Trvání je obvykle v rozsahu **15 až 30 minut** a četnost je vždy dohodnuta na začátku spolupráce.

Agenda je daná tím, že přednostně se řeší nejpalčivější témata z oblasti *managementu* (monitoring & supervize) a až poté dlouhodobější témata z oblasti *assessmentu* a *strategická témata* Idea Pool, Bootstrapping, Fúze & Akvizice (M&A)
.

Identifikace a náprava [assessment]

Screening a identifikace rizik v systémech organizace dle našich dotazníků a checklistů ► **Auditní zpráva** (důvěrná) ► **Prioritizace** zjištěných rizik do clusterů podle závažnosti. ► **Odstraňování** zjištěných rizik za použití vhodné kombinace nástrojů (procesy, směrnice, vzory, manuály a doporučení pro jednotlivé situace, pomocná hotline pro příslušné odpovědné osoby v organizace, školení, simulovaná šetření a nácvik).

V závěru této fáze dojde k nastavení a předání **DocuMananagement** systému.

Monitoring & supervize [management]

Nastavujeme systém v organizaci tak, aby situace, z nichž by v budoucnu mohly vznikat rizika, byly řádně **monitorovány** pracovníky organizace, a to za pomoci vnitřních směrnic a předpisů.

Situace, které mají potenciál přinést rizika, supervizujeme a řídíme tak, aby právní rizika pro organizaci buď vůbec nevznikla nebo aby byla pouze v akceptovatelné míře.

Supervize vede k udržování a zlepšování DocuManagement systému.

Životní cyklus systému řízení rizik odpovědnosti

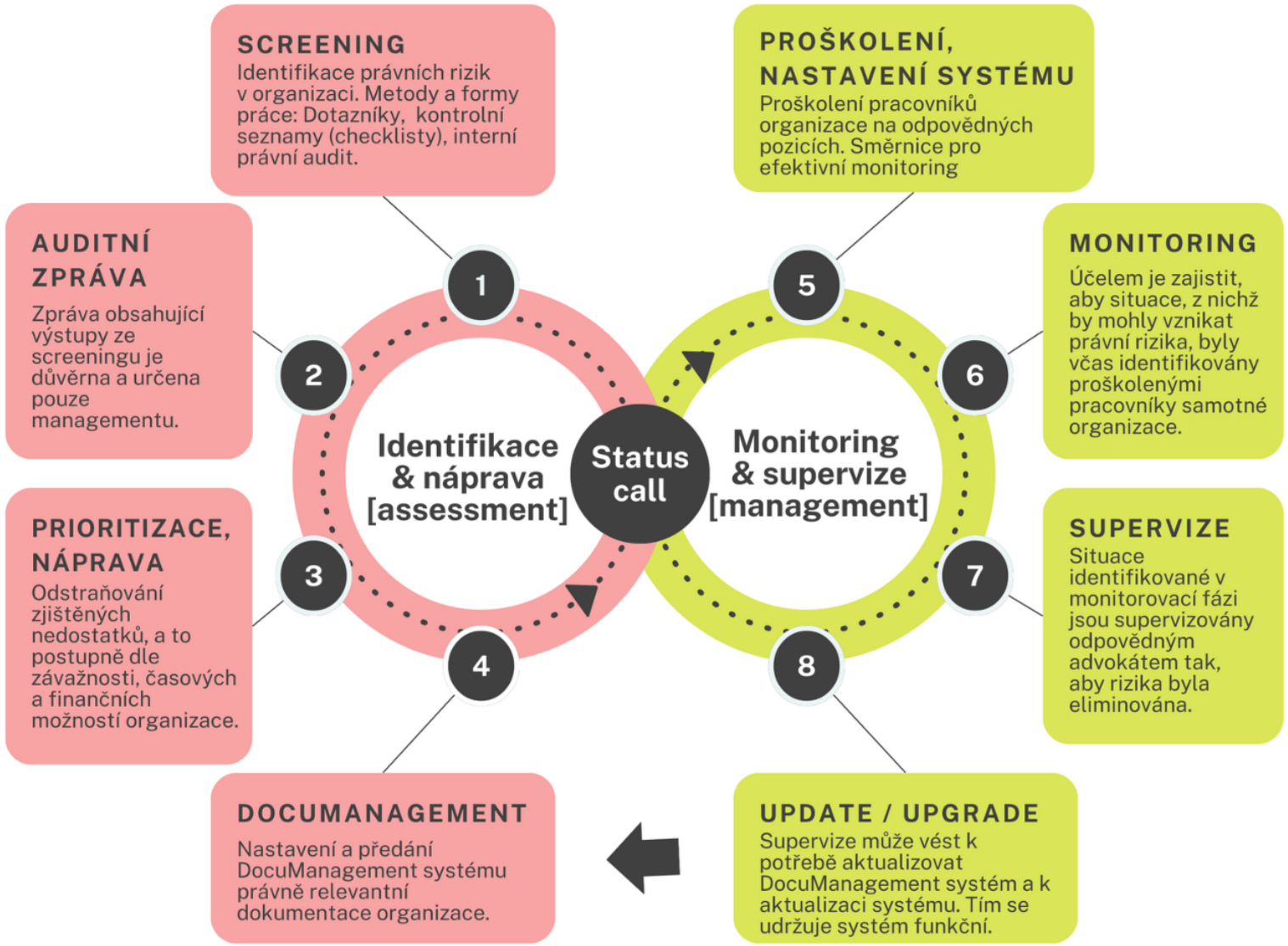

Hezký den :)

JUDR. Libor Vašíček, MBA

AK LEGAL PARTNERS

libor.vasicek@legalpartners.cz

Tel: 606 36 30 30

LegalPartners